

Pia Hilaria R. P. Angelini Gazæi E Societate Iesv Atrebatis

Gazet, Angelin

Antverpiae, 1629

S. Franciscus Xauerus Petro Vellio in Indiâ Mercatori ob insignem in
pauperes liberalitatem prædicit fore, vt mortis diem præsciat: ille ad eam
egregiè se comparat, & sibi viuo & præsentì exequias ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70444](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70444)

» Ita iuro sanctè & voueo, dixit bellua
 Nutu diserto, & pectori admoro pede.
 Ergo receptâ pelle, dicto illi vale,
 Frigus aliorum misit, istoc pallio
 Amictus humeros Macarius. Quid non potes
 Intaminata Sanctitas? Leonibus
 Colludere audes, agnus agnis vt solet.

*S. Franciscus Xaverius Petro Vellio in Indiâ
 Mercatori ob insignem in pauperes libe-
 ralitatem prædicit fore, vt mortis diem
 præsciat; ille ad eam egregiè se comparat,
 & sibi vino & præsentis exequias curat.*

Ex S. Xaverij Vitâ.

Franciscus etiam noster in partem mei
 Veniat laboris, ille qui per Indicas
 Sudauit oras, messis æternæ sator.

Garamantas inter, inter Indos nobilem
 Is Institorem, Vellium cognomine,
 Præcipui amoris illigarat vinculis:
 Huius ope & opibus nunc egenos pauerat,
 Nunc eripuerat è lupanari lûpas,
 Nunc alia cælo digna perpetrauerat.

Scortum erat honestis editum natalibus,
 Sed, quod subinde stirpibus labem parit,
 Inopia scortum fecerat. De fornice
 Eruiere miseram gestiens Xaverius,
 Et expetendo collocare nuptui,
 Dotem abs amico Vellio deposcere

Animo

Animo volutat, & repertum in ludicris
 Latrunculorum praelijs adortus est:
 „Te pauca, Velli, verba, conuentum volo.
 „Est iam, vnde cælum ius lucrari sit tibi
 „Meliore ludo. Quæso te, complusculos
 „Largire nummos, opus vt accurem pium.
 Aurem obserarat; nil inaudit Vellius,
 Clauo trabali fixus hæret in suos
 Pedites & equites, & elephantos buxos,
 Suoque Regi, Regiaque coniugi
 Periculosas a sui, nisi præcauet,
 Consorte ludi trepidat insidias strui.
 „Franciscus humerum pulsat: Euge pro tuâ
 „Pietate Superis hominibusque cognitâ,
 „Quem cruentis è luporum faucibus
 „Eripe, parentum haud viliorum sanguinem,
 „Eripe puellam è ganeâ, datâ stipe.
 „Non siluit vltra Vellius: Pater bone,
 „Cras si reuerti libuerit, faxo libens:
 „Nunc raptat aliò, quem vides, lusorius
 „Alueus, & omnis ista bellantùm cohors.
 „Cras igitur. Oculos ilicò & animum & manum
 In tabulam, vt hostem capter, infert Vellius.
 „Cras igitur: inquit Xauerius, & quis tibi
 „Quis mihi vel vmbra pollicetur crastini?
 „Lucis hodiernæ certitudo est aurea,
 „Mercator elabi fines? Vix protulit,
 Quando ille (siue subita præcipitatio,
 Siue ipsa potius impulit virtus manum,
 Linguamque) properus hæc dedit Xauerio:
 „En tibi magistra clauis arcæ principis,
 „Quantum hinc lubebit, hauries, nosque hîc fines
 L 7 „More

- » More agere nostro, more nostro ludere.
 Exin rapidius ligneorum militum
 Aciem reuifit, quid geratur contuens.
 Abit Xauerius, arcam adit, claue referat.
 Papæ! quis auri cumulus! ô fi ter decem
 Cum corbe dorfuariâ illuc pauperes,
 Et his canistro hinc venia pifcandi foret!
 Inde ergo, quantum proftituta fit fatis,
 Vt feſe honeſto vinciat connubio,
 Xauerius effert: gratias dein Vellio
 Cum claue referens optimarum maximas,
 Rogatus, ecquid id fiet quod hauferit,
 Ter ille centum dextera timidâ aureos,
 Velut alieni largus aris, exhibet.
 Hic animum, & oculos, & manum diuertere abs
 Bicolore luſu Vellius, Xauerium
 Obliquus intueri, & inde proloqui:
 » Ideon' magiſtram credidi clauem tibi,
 » Mihi pœnitendum credulo vt damnum dares
 » Mi Pater, & vnde tam malam abs te gratiam
 » Inire potui? tricies mille aureos,
 » Venæque purioris, arctè continet
 » Arca illa, cuius anſa pandendæ fuit
 » Subſidium egenæ, precibus extortum tuiſ:
 » Meus ferebat animus, vt peculij
 » Huiusce per te media pars in optimos
 » Abiret uſus, reliqua ſuperarent mihi,
 » Etiam abitura, ſi tibi adlubefceret;
 » Vix que modò nummos (ſic loquar) trecentulos
 » Trepidè extuliſti, meque tanti ſenoris,
 » Tanti que meriti deuolutum præmio
 » Lugere cogis, pace dixerim tuâ.

Atto-

Attonitus hæsit his olympi viribus
 Tam derepentè comminutum Vellium
 (Vt fulmen enses in suâ solet domo)
 Xauerius, hunc præfagus, & prænuntius,
 " O macte Velli, dixit, abs cælo Deus
 " Hunc vidit animum, vota vidit optima.
 " Et is rependet, & ore prædicit meo,
 " Tua tibi cumulo grandi adauctum iri bona,
 " Queis liberali dexterâ miseros leuas.
 " Quin vbi beatam, quâ licet mortalibus,
 " Placidamque vitam duxeris, lethi diem
 " Præscire dabitur, quò ex eas paratior.
 Neque is fefellit Vellium, neutrum Deus.
 Nec seipse falli aut fallere tulit Vellius.
 Id quod peragrè plurimi, maturimus
 Tabulas peregit vltimas, & largior
 Viduis, inopibus, & locis votis Deo,
 Bulgas aperuit absque noxâ prodigas.
 Post ergo multos solis orbes annuos,
 Tandem propinquæ fit diei conscius,
 Quâ dente Parcæ medius occandus foret,
 Vt animus astra viseret, & artus humum.
 Ad Curionem manè primo abit citus,
 Et quas ab ipsis pænè cunis noxias
 Patrasse memor est, lacrymatus eluit:
 Ea deinde magno dicta momento dedit:
 " Mi Domine, gratum feceris, si sine morâ
 " Sacras ad aras facere pro me iam velis,
 " In veste pullâ, mortuis vt assoles.
 " Ad hæc Sacerdos: Vin' parentemus tibi
 " Vino & videnti? Viuus & prudens volo,
 " Totisque fibris expeto, inquit Vellius.

„ Sed

„ Sed viridis, & roboreus, & succi integer
 „ Mille parasangis à tuis fatis abes;
 „ (Curio ait) illos, oro, manes abijce,
 „ Age, viue, quid enim prosperæ es vitæ satur?
 „ Scio, scio, Phœbus quid mihi occiduus vehat
 „ (Reponit ille) & noctis ante limina
 „ Testabor oculos mortuus etiam tuos.

Ergo peragitur, & Parentali sacro
 Suo ipse addit, audit & Requiem sibi
 Breui affuturam, Amen, Amen responstat,

Repente fama, mulier illa centipes
 Centumque linguis compitatum peruolat,
 Eheu cerebro claudicare Vellium.

Hinc capita passim conferentes mutua
 Multæ ostiatim Lingulacæ perstrepunt,
 Illudque geminant millies ritu suo,
 Eheu cerebro claudicare Vellium.

Mora nulla, amicos & propinquos cernere est
 Pessumdaturus huncce mentis turbinem,
 Affluere, circumstare, lacrymas fundere:
 „ Hanc nimia pietas, ac inassuetæ preces,
 „ Et scrupus, aiunt, plurimus vertiginem
 „ Inauspicatam parturiuit Vellio.

Aliud & aliud quisque pro se suggerunt.
 „ Elleborus ater, aut soporifer cibus,
 „ Aut capitis vnguen, aut sinapisimus valet
 „ Cerebro expiando. Sanus interea loci
 Nihil alieni fatus, aut inconditi,
 Constat sedili Petrus in domestico,
 Et apprecatur his & his longum vale,
 Vale & reposcit. Pars iocabundum rati
 (Erat & faceto tinctus ingenio) rogant

Ecquo

Ecquò ipse tandem cogitet. Tum Vellius,
 Astra, inquit, Astra; sic mihi Xauerus
 „Præfatus olim est ore diuino, fore
 „Vt me diei præscium extremæ Deus
 „Redderet, & ista est. Dixerat, corriserat,
 „Cunctisque demirantibus, anima fugerat,
 „Vocantē cælo, ad destinata præmia.
 „O magna rerum Domina Liberalitas,
 „Arcana Superum vt præsciantur, efficis,
 „Quodque tibi laudi est, liberalibus lucro,
 „Ad ora Superum vt euoletur, efficis!

*S. Seuerus è textore repentè factus Epi-
 scopus Rauennatum, indicio columba cælo
 delapsæ, post ridiculū vxoris vaticinium.*

Ex eius Vitâ in Sur.

Præsul Rauennas inierat mortalium
 Larem supremum, quâ solet iniri viâ,
 Populumque consternarat haud parum viri
 latura tanti, iamque damnum vt sarciant,
 De more Cœtum Antifites conciuerant.
 Iam summâ in Aede supplicabundi preces
 Ad promerendos Cælites occeperant,
 Cum fortè pauper licium tractans manu
 Laboriosâ textor, illò tendere,
 Studio videndi, totus arsit. Interim
 Lanifica coniux cum pusillâ filiâ
 Lanam trahebat, ac in orbes sedula
 Glomerabat, hostis otio durissima.
 Viro Seuerus nomen, haud animus fuit.

Erat